

Sygn. akt VII U 928/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2019 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 stycznia 2019 r. w Warszawie

sprawy M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania M. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 26 maja 2017 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. J. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2017 roku na stałe,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz M. J. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

M. J. w dniu 6 lipca 2017 roku złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 26 maja 2017 roku, znak: (...), którą odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Uzasadniając swoje stanowisko ubezpieczony wskazał, że organ rentowy nie miał żadnej podstawy prawnej odmowy zaliczenia do stażu pracy okresu od 1 marca 2016 roku do 14 lutego 2017 roku z uwagi na toczące się postępowanie odwoławcze przed Sądem. (odwołanie z 6 lipca 2017 roku, k. 2 - 3 a.s.)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z 9 sierpnia 2017 roku, wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy wskazał, że orzeczeniem z 7 kwietnia 2017 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał odwołującego za częściowo niezdolnego do pracy od 10 lipca 2015 roku do 30 kwietnia 2020 roku. Wnioskodawca nie spełnił jednak zdaniem organu rentowego drugiego z warunków przyznania prawa do renty, ponieważ w 10-leciu przed dniem powstania częściowej niezdolności do pracy (przesuniętym o okres pobieranej renty) udowodnił staż pracy w wysokości 4 lat, 10 miesięcy i 16 dni, a w ostatnim 10-leciu przed dniem złożenia wniosku o rentę (przesuniętym o okres pobieranej renty) udowodnił staż pracy w wysokości 3 lat, 10 miesięcy i 22 dni. Ogólny staż pracy ubezpieczonego wynosi 11 lat, 2 m-ce i 2 dni. Częściowa niezdolność do pracy powstała w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. Po ustaniu tytułu ubezpieczenia z dniem 29

lutego 2016r. ubezpieczony w okresie od 1 marca 2016 roku do 14 lutego 2017 roku (do dnia złożenia wniosku o rentę) pobierał zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne z ubezpieczenia. Okres nie został uwzględniony przy ustalaniu stażu pracy wnioskodawcy, ponieważ aktualnie toczy się postępowanie sądowe o ustalenie prawa do renty wypadkowej. W przypadku nabycia prawa do renty wypadkowej wypłacony zasiłek oraz świadczenie rehabilitacyjne po ustaniu tytułu ubezpieczenia będzie świadczeniem nienależnym. Jednocześnie organ rentowy podkreślił, że w przypadku uwzględnienia do stażu pracy tego okresu - jako nieskładkowego - nie będzie miał on wpływu na ustalenie prawa do renty z ogólnego stanu zdrowia, ponieważ przy wyliczaniu stażu pracy w ostatnim dziesięcioleciu dniem złożenia wniosku o rentę z ogólnego stanu zdrowia (sporny okres pobranych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego nie zawiera się w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem częściowej niezdolności do pracy), okresy nieskładkowe zostały już ograniczone do wysokości 1/3 udowodnionych okresów składkowych. (odpowiedź na odwołanie z 9 sierpnia 2017 roku, k. 6 - 7 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. J., urodzony w dniu (...), miał przyznaną rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 30 czerwca 2012 roku. W dniu 15 lutego 2017 roku złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. (zaświadczenie z 1 kwietnia 2011 roku, k. 197 tom I a.r., wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy, k. 1 – 6 tom III a.r.)

W toku postępowania wyjaśniającego, ubezpieczony został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który orzeczeniem wydanym w dniu 25 kwietnia 1972 roku uznał go za częściowo niezdolnego do pracy do 30 kwietnia 2020 roku. Jako datę powstania częściowej niezdolności do pracy wskazał 10 lipca 2015 roku (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 30 listopada 2017 roku, k. 17 tom III a.r.)

W dniu 26 maja 2017 roku organ rentowy wydał decyzję (znak: (...)) odmawiającą ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że odmówił M. J. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ w 10-leciu przed dniem powstania częściowej niezdolności do pracy (przesuniętym o okres pobieranej renty) udowodnił staż pracy w wysokości 4 lat, 10 miesięcy i 16 dni, a w ostatnim 10-leciu przed dniem złożenia wniosku o rentę (przesuniętym o okres pobieranej renty) udowodnił staż pracy w wysokości 3 lat, 10 miesięcy i 22 dni, zamiast wymaganych 5 lat. Ogólny staż pracy ubezpieczonego organ wyliczył na 11 lat, 2 miesiące i 2 dni. (decyzja z 26 maja 2017 roku, znak: (...), k. 43 tom III a.r.)

W związku z niekorzystną decyzją organu rentowego M. J. złożył odwołanie do Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie. (odwołanie z 6 lipca 2017 roku, k. 2 - 3 a.s.)

W toku postępowania, Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie postanowieniem z 11 października 2017 roku dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty ortopedy, neurologa, gastrologa celem ustalenia czy odwołujący się jest zdolny czy też całkowicie lub częściowo niezdolny do pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia (poprawa lub pogorszenie) to na czym ona polegała. (postanowienie z 11 października 2017 roku, k. 12 a.s.).

Na podstawie opinii biegłego gastrologa S. O. Sąd Okręgowy ustalił, że upośledzenie funkcji przewodu pokarmowego wywołane istniejącymi schorzeniami gastrologicznymi jest niewielkie. Odwołujący powinien przestrzegać diety, zaprzestać nadużywania alkoholu oraz palenia papierosów. Mimo stwierdzonych schorzeń ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy z przyczyn gastrologicznych. (opinia biegłego gastrologa z 20 października 2017 roku, k. 19 – 20 a.s.)

W oparciu o opinię biegłego ortopedy M. G. z 5 grudnia 2017 roku Sąd ustalił, że ubezpieczony cierpi na zmiany zwyrodnieniowe pourazowe stawu kolanowego lewego ze znaczną wielopłaszczyznową niestabilnością. Wskazane jest w przypadku ubezpieczonego wykonanie operacji naprawczych, co mogłoby poprawić wydolność chodu, ale rokowanie w zakresie odzyskania możliwości wykonywania pracy nie rokuje poprawy. Przy tak dużej niestabilności stawu kolanowego lewego możliwość obciążenia lewej kończyny dolnej jest bardzo znacznie ograniczona co powoduje

częściową, trwałą niezdolności do pracy co najmniej od listopada 2012 roku. (opinia biegłego ortopedy z 5 grudnia 2017 roku, k. 45 – 47 a.s.)

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu neurologii B. A. Sąd ustalił, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy z przyczyn neurologicznych. (opinia biegłego neurologa z 12 grudnia 2017 roku, k. 57 – 58 a.s.)

W oparciu o opinię biegłego lekarza medycyny pracy S. W. Sąd ustalił, że ubezpieczony może podjąć pracę jedynie na stanowisku, na którym nie dochodzi do obciążenia układu ruchu. Stan zdrowia ubezpieczonego nie ulegał poprawie. (opinia biegłego z zakresu medycyny pracy z 27 sierpnia 2018 roku, k. 95 – 102 a.s.)

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił w oparciu o dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych, dokumentację znajdującą się w aktach rentowych ubezpieczonego oraz w oparciu o dowody z opinii biegłych sądowych specjalistów. Autentyczność zgromadzonych dokumentów i ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy i bezsporny materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, że dla rozstrzygnięcia sprawy zasadnicze znaczenie miała opinia sporządzona przez biegłego sądowego ortopedy powołanego w sprawie, albowiem opinia ta pozwala na dokładne ustalenie charakteru i zakresu dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującego. Zdaniem Sądu opinia biegłego wydana została w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującego, a biegły lekarz sporządzający tę opinię jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiadającym bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe. Tym samym ustalenia poczynione w oparciu o opinię biegłego ortopedy stanowiły podstawę rozstrzygnięcia sprawy. Sąd miał przy tym na uwadze, że żadna ze stron postępowania, w tym przede wszystkim organ rentowy nie zgłosiła zastrzeżeń do opinii biegłego.

Sąd pominął opinię biegłego sądowego lekarza medycyny pracy w zakresie w jakim biegły wskazał, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy. Ja słusznie wskazał pełnomocnik odwołującego opinia w tym zakresie była sprzeczna z pozostałymi ustaleniami biegłego. Z jednej strony biegły wskazywał, że nie nastąpiła poprawa stanu zdrowia w zakresie stwierdzonych schorzeń, co nie pozwala na wykonywanie przez ubezpieczonego pracy obciążającej układu ruchu, z drugiej zaś kategorycznie stwierdził, że ubezpieczony jest zdolny do pracy. Co więcej opinia biegłego pozostawała w sprzeczności z orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS, zgodnie z którym ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie M. J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 26 maja 2017 roku, znak: (...), jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383) - zwaną dalej: "ustawą emerytalną", renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.
4. nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

W myśl art. 57 ust. 2 przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wskazane warunki te muszą być spełnione łącznie. Pierwszy z nich, tj. niezdolność do pracy, jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy emerytalnej). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS rok 2004, Nr 19, poz. 340.).

Kolejna przesłanka, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, wiąże się z treścią art. 58. Wskazany przepis określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Jeśli chodzi zaś o trzeci z warunków z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, to wiąże się on z okresami, w czasie których powinna powstać niezdolność do pracy (bądź w ciągu 18 miesięcy od ich ustania), aby ubezpieczony mógł skorzystać z prawa do renty.

Zgodnie z treścią art. 61 ustawy emerytalnej prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy, z zastrzeżeniem art. 101a.

W rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostawało, że M. J. jest częściowo niezdolny do pracy. Kluczowe znaczenie miało natomiast ustalenie początkowej daty powstania częściowej niezdolności do pracy. Organ rentowy wskazywał na datę 10 lipca 2015 roku. Kwestię tę Sąd ustalił odmiennie w oparciu o dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z dziedziny gastrologii, neurologii, medycyny pracy (w ograniczonym zakresie), a głównie na podstawie opinii biegłego ortopedy, który stwierdził u M. J. częściową niezdolność do pracy od listopada 2012 roku. W związku z powyższym jako datę powstania niezdolności do pracy Sąd przyjął ostatni dzień listopada 2012 roku.

Biegły ortopeda sądowy M. G. jako przyczynę niezdolności wskazał zmiany zwyrodnieniowe, pourazowe stawu kolanowego lewego ze znaczną wielopłaszczyznową niestabilnością. Wyjaśnił, że niestabilność stawu kolanowego, będąca wynikiem obrażeń doznanych w wypadku komunikacyjnym w 2006 roku, została opisana w badaniu USG z 22 listopada 2012 roku i od tego czasu ubezpieczony jest trwale częściowo niezdolny do pracy. W ocenie Sądu biegły

w swojej opinii dostatecznie wyjaśnił kwestie stanu zdrowia ubezpieczonego oraz datę powstania u niego częściowej niezdolności do pracy. Zdaniem Sądu opinia została sporządzona w sposób rzetelny, prawidłowy metodologicznie, a biegła odpowiedziała w niej jednoznacznie na pytania postawione przez Sąd.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z 15 lutego 1974 roku (sygn. akt II CR 817/73), w którym wskazuje, że w razie uzyskania od biegłych wiadomości specjalnych niezbędnych do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (tak też: wyrok Sądu Najwyższego z 10 września 1999 roku, sygn. akt II UKN 96/99).

Reasumując należy wskazać, że częściowa niezdolność do pracy ubezpieczonego powstała od listopada 2012 roku. Jednak ustalenie samej niezdolności do pracy i jej daty, nie przesądza jeszcze uprawnień rentowych odwołującego, gdyż ustawa emerytalna, o czym była już mowa wyżej, ustanawia poza niezdolnością do pracy także i inne warunki od których uzależnione jest uzyskanie przedmiotowej renty.

Poza niezdolnością do pracy odwołujący musi jeszcze legitymować się okresem składkowym i nieskładkowym, który w jego przypadku zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach musi wynosić 5 lat, przy czym okres ten zgodnie z ust. 2 powołanego przepisu, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Niezdolność do pracy u M. J. zgodnie z opinią biegłego ortopedy powstała w listopadzie 2012 roku, a zatem okres składkowy i nieskładkowy o którym mowa wyżej, wydłużony o okres pobierania renty, przypadał od 15 maja 1997 roku do 29 listopada 2012 roku. W tym czasie odwołujący ma udowodniony ponad 5 letni okres składkowy i nieskładkowy, a zatem spełniony jest warunek dotyczący stażu. Potwierdził to organ rentowy w piśmie z 20 września 2018 roku (k. 114 a.s.) w którym wskazał, że w ww. okresie ubezpieczony udowodnił staż pracy wynoszący łącznie 7 lat, 5 miesięcy i 19 dni (okresy składkowe: 5 lat, 9 miesięcy i 7 dni; nieskładkowe: 1 rok, 8 miesięcy i 12 dni).

Ponadto wskazać należy, że niezdolność do pracy ubezpieczonego powstała w ciągu 18 miesięcy od ustania pobierania renty z tytułu niezdolności, która wymieniona jest jako jeden z okresów podanych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach (renta przysługiwała do 30 czerwca 2012 roku, 18 miesięczny termin upływał więc 30 listopada 2013, a niezdolność powstała w listopadzie 2012 roku). Zostały zatem spełnione łącznie wszystkie warunki niezbędne do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy. Zdaniem Sądu mimo, że renta z tytułu niezdolności nie została literalnie wymieniona w art. 57 ust. 1 pkt 3 jako okres ubezpieczenia, to może być ona utożsamiana z rentą chorobową ujętą w art. 7 pkt 2 ustawy emerytalnej, bowiem oba te świadczenia spełniają podobne funkcje i są przyznawane na okoliczność niezdolności do pracy.

Jak już wyżej wskazano zgodnie z treścią art. 61 ustawy emerytalnej prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy, z zastrzeżeniem art. 101a. Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem, należy uznać, że po spełnieniu przesłanek z art. 61 ustawy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ulega przywróceniu, lecz dla jego realizacji konieczne są wniosek ubezpieczonego oraz wydanie decyzji przez organ rentowy (art. 129 ust. 1 i 2 w związku z art. 116 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. (Wyrok Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2016 r. II UK 514/15). Wobec tego należy uznać, że prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługiwało odwołującemu się już od grudnia 2012 r. ale z uwagi na złożenie przez niego wniosku o przyznanie świadczenia w lutym 2017 r. możliwe było wznowienie wypłaty tego świadczenia dopiero od dnia 1 lutego 2017 r.

Wobec powyższego Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał M. J. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy o czym orzekł w pkt 1 wyroku.

Sąd przyznał prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od pierwszego dnia miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek zgodnie z art. 129 ustawy o emeryturach i rentach, zgodnie z którym świadczenie

wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, co oznacza, że świadczenie przysługuje od daty wniosku, nie wcześniej.

Sąd przyznał odwołującemu prawo do renty na stałe zgodnie ze wskazaniami biegłego ortopedy. Sąd uznał, że w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do przyznania wnioskodawcy renty na stałe, bowiem jak wynika z opinii biegłych jego stan zdrowia nie rokuję poprawy.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał M. J. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2017 roku na stałe.

ZARZĄDZENIE

(...)